

RK Parochie H. Matteüs

Hoorn, Oosterblokker, Westwoud, Zwaag

TOEKOMSTVISIE

«Jezus zag iemand aan het tolhuis zitten die Matteüs heette, en Hij zei tot hem: 'Volg mij.' Matteüs stond op en volgde Hem» (Matteüs 9,9)

Onze parochie kan zich gelukkig prijzen met de apostel Matteüs als haar patroonheilige. De roeping van Matteüs is ook voor ons betekenisvol en kan de aanzet tot vernieuwing zijn voor onze parochiegemeenschap in een tijd van onzekerheid, van soms ingrijpende en schokkende veranderingen in de wereld, de samenleving en de Kerk.

Ook in deze tijd komt Jezus voorbij en roept mensen om Hem te volgen. Hij spreekt tot ons als enkeling maar ook als gemeenschap, Kerk van God op deze concrete plek. Wat wordt ons vooral gevraagd? Luisteren naar zijn stem. Opstaan en Hem volgen. Dat is het begin van iets nieuws. Een nieuwe weg met de zekerheid dat wij in goede handen zijn.

Onze paus Franciscus benadrukt de opdracht voor een parochie in de huidige wereld: *«Door middel van al haar activiteiten bemoedigt en vormt de parochie haar leden, opdat zij actief in de evangelisatie zijn. Het is een gemeenschap van gemeenschappen, een heiligdom waar de dorstigen komen drinken om verder te gaan op de weg, en een centrum van voortdurende missionaire uitzending»* (Paus Franciscus, *Evangelii Gaudium*, nr. 28).

In een tijd van inkrimping van het kerkelijk leven is het van levensbelang niet in de valstrik van het pessimisme te vallen maar geloof, hoop en liefde levendig te houden met de Heer in ons midden. Dit lijkt vandaag des te belangrijker, gezien het financiële en economische klimaat, de dringende noodzaak van ingrijpen in het gebouwenbeleid en van reorganisatie van het pastoraat.

Het beeld van de Kerk, zoals wij dat in het recente verleden hebben gekend, is aan het veranderen en zal zich in de toekomst nog verder ontwikkelen. Van een gemeenschap die verbonden is met een bepaald kerkgebouw naar gemeenschappen van gelovigen die bereid zijn om een wat grotere afstand af te leggen om hun geloof te vieren.

De huidige situatie

Het is duidelijk dat elke parochie vandaag wordt geconfronteerd met dalende bezoekers- en vrijwilligers aantallen, stijgende kosten van gebruik en onderhoud van kerkgebouwen en beperkte beschikbaarheid van pastores. Onze parochie heeft in eerdere jaren al van de nodige locaties afscheid moeten nemen, niet zonder pijn, schade, en niet altijd met instemming van de parochianen.

In de strijd tegen kostenbeheersing waren huurlocaties zoals de Grote Beer en de Huesmolen (allebei in Hoorn) laaghangend fruit. De sluiting van de Engelbewaarderskerk (Hoorn) en de Michaëlskerk (Westerblokker) was ingrijpender.

Helaas zijn er nog verdere stappen te nemen ten aanzien van onze gebouwen. Wij kijken naar de situatie op korte termijn (2025-2028) en naar de lange termijn (na 2028). De reden om hierin onderscheid te maken is gelegen in het feit dat er te veel factoren een rol spelen waarvan de toekomst erg onzeker is en waar wij weinig tot geen invloed op hebben. Denk bij dit laatste b.v. aan: benoeming van pastores, verdergaande fusie van parochies, inzet van leken. Factoren die ook met het bisdombeleid te maken hebben.

Visie op het tijdvak 2025-2028

De verwachting is dat wij in de komende 4 jaar afscheid nemen van de OLV Visitatiekerk te Oosterblokker en de St. Martinuskerk te Westwoud. Beide locaties hebben te maken met:

- een laag bezoekersaantal in de inmiddels maandelijkse eucharistieviering op zaterdagavond;
- noodzakelijk grootschalig onderhoud waarvoor de financiële middelen moeilijk te vinden zijn;
- bisschoppelijke machtigingen die moeilijk gegeven zullen worden.

In het kerkgebouw in Oosterblokker zal het, in de nabije toekomst, onverantwoord zijn om zonder maatregelen nog vieringen te houden. In Westwoud speelt het

onderhoud van het gebouw een kleinere financiële rol vanwege de status van Rijksmonument. Daarnaast biedt de Martinuskerk elke zondag onderdak voor de eucharistie aan de Katholieke Poolse gemeenschap. Als gevolg hiervan wordt deze locatie elke zondag nog zeer goed gebruikt.

De kerkgebouwen van Oosterblokker en Westwoud zullen dus in deze chronologische volgorde gesloten worden. In samenspraak met de wijkteams van beide gemeenschappen zal een tijdpad voor de sluiting worden voorbereid.

Hierbij zal men moeten zorgen voor goede informatie richting de plaatselijke gemeenschap (o.a. over de veiligheid), het onderzoek naar de mogelijkheden met het kerkgebouw na de kerkrechtelijke onttrekking aan de eredienst en de relocatie van de Katholieke Poolse gemeenschap.

Men zal ook het mogelijke doen om aan de wensen van de plaatselijke gemeenschap tegemoet te komen, bijvoorbeeld voor wat betreft het houden van herdenkingsbijeenkomsten, Allerzielenviering, enz.

Van wezenlijk belang zal zijn ook de nodige pastorale zorg te blijven bieden voor de parochianen en de kostbare vrijwilligers van de locaties waarvan het kerkgebouw wordt gesloten. Zij zullen zo veel mogelijk bij de centrale kerken betrokken moeten worden. De rijkdommen van deze locaties wil onze parochie absoluut niet verliezen. Denk bijvoorbeeld aan de koren en koorleden die nu al in de centrale plekken regelmatig zingen in de vieringen.

Ook het pastoraat richting de ouderen, de gezinnen en de jongeren wil de parochie in alle locaties blijven stimuleren en behartigen. Voor wat de oudere generaties betreft, denken wij ook aan de mogelijkheid om vervoer naar de centrale plekken te regelen voor de zondagse vieringen, heen en terug.

Ook al worden de gebouwen minder in aantal, de parochiegemeenschap wil graag even groot blijven en voor iedereen openstaan, gelovigen, belangstellenden, zoekende mensen, waar dan ook.

Visie op het tijdvak 2029 e.v.

Een vooruitziende blik op dit tijdvak is een stuk lastiger. Het is te hopen dat met de jaren sommige zaken duidelijker worden, waardoor het nemen van besluiten op grond van betere gegevens kan geschieden. Veel hangt ook af van de snelheid waarmee het kerkbezoek en het aantal actieve parochianen zal afnemen. Ook de vraag of onze parochie als zodanig zal blijven bestaan of misschien onderdeel van een grotere parochie zal worden, ligt nog volledig open.

Het is in ieder geval nu al duidelijk dat het kerkelijk panorama er in de toekomst anders uit zal zien dan nu. Hierbij is te hopen dat gelovigen meer aan de kerkgemeenschap dan aan het eigen kerkgebouw gehecht zullen blijven, met andere woorden dat ze de weg weten te vinden naar de plaats waar men samenkomt, ook al is dat niet meer de vertrouwde kerk om de hoek.

Op dit moment wordt er zowel in de St. Martinuskerk van Zwaag als in de HH. Franciscus- en Cyriacuskerk van Hoorn (Koepelkerk) elke zondag eucharistie gevierd. Op beide locaties is de zondagse viering nog goed bezocht. Er is altijd kerkzang en er zingen regelmatig koren. In Zwaag is de viering om 9.30 uur, er is parkeergelegenheid. In de Koepelkerk is de viering om 11.00 uur, de gemeenschap is meer divers, meer grijs en stedelijk.

Er komt een groot aantal gelovigen van de Vietnamese gemeenschap, kerkgangers die in de loop der jaren, door kerksluitingen, steeds naar andere locaties binnen de parochie zijn verhuisd, wat een voorbeeld is dat navolging verdient. Hiernaast is er ook een substantieel aantal gelovigen van andere nationaliteiten die zich in onze vieringen welkom voelen. Dit is zonder meer een verrijking van onze parochiegemeenschap.

Zowel Zwaag als de Koepelkerk hebben ook een kapel. De Lourdeskapel van Zwaag wordt door de week dagelijks door gemiddeld 30 mensen bezocht voor de eucharistieviering. Het Stiltecentrum van de Koepelkerk is ook dagelijks open: op jaarbasis bezoeken duizenden mensen de kapel om b.v. een kaars op te steken.

De toekomst van deze twee locaties dient nader bezien te worden in de komende jaren. Het zal afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van vrijwilligers, de mogelijkheden voor het pastoraat, maar ook van de financiële situatie van de parochie en de richtlijnen van het bisdom. De tijd zal leren welke beslissing het beste genomen kan worden.

Naar de toekomstige parochie

Wij staan, als kerkgemeenschap, voor een grote uitdaging. Van één kant de nodige (en soms lastige en pijnlijke) beslissingen nemen om financieel levensvatbaar te blijven. Van de andere kant: gestalte geven aan de Kerk van morgen.

Door de afname van het aantal liturgische centra en een krimpende geloofsgemeenschap zal de parochie steeds minder zichtbaar en herkenbaar worden. Dat vraagt om een versterkte inspanning om als geloofsgemeenschap naar buiten te treden. Bijeenkomen als vierende gemeenschap rond de Heer Jezus is van wezenlijk belang.

Even belangrijk is herkenbaar zijn en gevonden kunnen worden in de wereld als leerlingen van Christus. De opdracht van de Kerk is aanwezig zijn voor de wereld én in de wereld. Dit veronderstelt een zo breed mogelijke pastorale actie waar liturgie, catechese, gemeenschapsvorming en diaconie de grondlijnen van zijn. Ja, want het is onze roeping een diaconale parochie te zijn, betrokken en actieve parochianen die iets uitstralen van het Evangelie en de Liefde van God voor alle mensen, in woord en daad.

Dit betekent een nieuwe uitdaging voor ons allen in deze tijd. Ten eerste een geestelijke vernieuwing: onszelf als gemeenschap in de handen van God leggen en ons door een hernieuwde band met Hem laten inspireren, want wij kunnen van alles bedenken en organiseren maar zonder zegen bereiken we niets. Het is God die zijn Kerk renoveert.

Ten tweede: vanuit deze inspiratie, een pastoraal beleid volgen dat erop gericht is de huidige gemeenschap te bewaren en te koesteren én tegelijkertijd ook te werken aan de Kerk van morgen. Naar buiten treden (zoals ook onze paus Franciscus herhaaldelijk benadrukt), aanwezig zijn in de samenleving, de hoop die ons bezielt verspreiden, ons christen-zijn uitstralen, kortom de evangelisatie.

Concreet kan dit vorm krijgen op drie niveaus die ons geloof betreffen:

1. Ons geloof vieren.

Wij hebben gelukkig nog priesters waardoor wij de eucharistie, bron en hoogtepunt van geloof (Tweede Vaticaans Concilie), op zondag en door de week kunnen vieren. Gelukkig kunnen wij rekenen ook op de kostbare inzet van lekenvoorgangers, en ook acolieten en misdienaars. Er zijn vele vieringen in onze parochie: de

rozenkrans, de Sacramentsaanbidding, de Allerzielenvieringen, de vieringen in verzorgingshuizen, de doopsels, de uitvaarten, de vieringen van de buitenlandse gemeenschappen binnen de parochie. Vieren is het kloppende hart van onze gemeenschap.

2. Ons geloof voeden.

Sint Paulus zegt dat het geloof door de prediking komt: het weerklinken van de Blijde Boodschap van het Evangelie. Ons geloof wordt gevoed door de catechese, voor de kinderen, de jongeren, de volwassenen, de ouderen. De eerste communie catechese, de vormselcatechese, de volwassenencatechese, de huwelijksvoorbereiding, maar ook de nieuwe initiatieven voor de evangelisatie naar buiten (bijbelavonden, geloofsavonden, enz.). Hiernaast is ook de communicatie (o.a. website, sociale media) van wezenlijk belang.

3. Ons geloof beleven.

Het geloof zonder de werken van het geloof is waardeloos. Dit leert ons o.a. de heilige Jacobus. Als geloofsgemeenschap zijn wij allen geroepen om ons geloof concreet gestalte te geven. Dit kan uiteraard vorm krijgen in onze relaties, hoe wij met elkaar leven in de gemeenschap. Maar het is ook onze manier van aanwezig zijn in de samenleving. Onze zorg en aandacht voor de armen van deze tijd, voor de minderbedeelden, voor de mensen aan de rand van onze samenleving, de lijdende en zoekende mens van vandaag. De diaconie is niet een bijkomstig aspect van ons geloof maar uitermate wezenlijk. De activiteiten van de MOV (Missie, Ontwikkeling en Vrede), maar ook het ouderen- en ziekenpastoraat, de caritas (PCI), en zeker ook de oecumene want wij christenen zijn geroepen tot de eenheid.

Wij willen een aantrekkelijke gemeenschap zijn, die iets te vertellen heeft, die de huidige mens weet te raken, niet alleen door woorden maar vooral door haar doeltreffende aanwezigheid. Een gemeenschap waar iedereen welkom is en zich bemind kan voelen.

Als Matteüs de Heer Jezus volgt, dan trekt hij ook andere mensen met zich mee, omdat hij iets heeft gevonden en de mensen om hem heen merken dat. Dit kan ook onze taak zijn in deze tijd. En ook al wordt onze gemeenschap kleiner dan in het verleden, armer aan financiële middelen en gebouwen, zij kan haar opdracht met hernieuwde kracht gaan vervullen voor de mens van deze tijd: getuigen van Gods liefde, getuigen van de Hemel.

Parochiebestuur en pastoresteam